

Sygn. akt: XVI GC 432/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Bartosiewicz

Protokolant: Anna Kuczkowska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa S. Ś.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o stwierdzenie nieważności uchwały

1. stwierdza nieważność uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. w W. z dnia 21 listopada 2014 r. pkt (...), w której powołano do zarządu K. H.
2. zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda S. Ś. kwotę 2377 zł (dwa tysiące trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Katarzyna Bartosiewicz

Sygn. akt XVI GC 432/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 maja 2015 r. skierowanym przeciwko (...) sp. z o.o. w W., powód S. Ś. wniósł o stwierdzenie nieważności, podjętej w dniu 21 listopada 2014 r., uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. w W., w zakresie punktu (...), dotyczącego powołania do jej zarządu K. H..

Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanej spółki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego (pозew k. (...) - 103).

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, że w jednej uchwale nr (...) Zgromadzenie Wspólników postanowiło o przyjęciu rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu S. K. i powołaniu do zarządu K. H.. Nie określono w sposób jednoznaczny funkcji jaką ma pełnić w zarządzie K. H.. Uchwała nie uzyskała bezwzględnej większości głosów bowiem oddano (...) głosów za, (...) przeciw a (...) wstrzymujących się a mimo to stwierdzono uchwalenie uchwały. Powód zgłosił sprzeciw do uchwały. Skarży część uchwały bo jego wolą było głosowanie za przyjęciem rezygnacji S. K. a przez zawarcie tego w jednej uchwale został pozbawiony możliwości wyrażenia woli.

Pozwana (...) sp. z o.o. w W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 127-200).

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż niedopuszczalne jest zaskarżenie jedynie części uchwały a w tym wypadku jej dwa punkty są merytorycznie powiązane, gdyż pkt 2 jest uwarunkowany akceptacją punktu pierwszego i jest jego

konsekwencją. Z przedstawionej rezygnacji wynika, że S. K. złożyła rezygnację w momencie powołania innej osoby na członka zarządu. Ponadto według pozwanej nie dopuszczalne było głosowanie przez jednego pełnomocnika w imieniu obu osób S. K. i K. H. w świetle art. 108 kc. Głos w imieniu K. H. był oddany bez upoważnienia i należy go pominąć a wówczas uchwała uzyskała bezwzględną większość głosów.

Ustosunkowując się do odpowiedzi na sprzeciw (pismo k. 225 - 237), powód wskazał, iż pełnomocnik była upoważniona do reprezentowania wspólnika w sposób pozostawiony do uznania pełnomocnika. Nie można też uznać, że zachodziła sprzeczność interesów.

Zaskarżenie części uchwały jest możliwe, bo obie jej części mogłyby być przedmiotem odrębnych uchwał a w interesie wspólnika może być zaskarżenie jedynie niektórych postanowień. Podjęcie uchwały w zakresie przyjęcia rezygnacji ma charakter deklaratoryjny i jest to jedynie potwierdzenie zapoznania się z oświadczeniem.

W jednym z kolejnych pism pozwana poinformowała, że w celu rozstrzygnięcia wątpliwości w dniu 29 sierpnia 2016 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło decyzję w sprawie powołania K. H. na stanowisko prezesa zarządu spółki i potwierdzającą wszystkie dokonywane przez nią uprzednio jako prezes zarządu czynności, oświadczenia, działania i ich skutki. Uchwały tej nie zaskarżono w związku z tym powództwo jest obecnie bezprzedmiotowe. Ponadto S. K. zmarła (pismo k. 276 - 290).

W odpowiedzi na to powód stwierdził, że nadal nie minął termin do stwierdzenia nieważności nowej uchwały. Ponadto przyjęcie nowej uchwały potwierdza, że uchwała będąca przedmiotem powództwa była podjęta niezgodnie z przepisami prawa i powinna być niezwłocznie wyeliminowana z obrotu prawnego (pismo k. 291 - 298).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w W. byli S. K. oraz S. Ś. oraz K. H. (dowód: odpis listy obecności k. 28). S. K. była prezesem zarządu, zarząd był jednoosobowy (dowód: odpis z krs k. 18).

W dniu 31 października 2014 r. S. K. złożyła oświadczenie adresowane do zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o., że składa rezygnację z funkcji prezesa zarządu z dniem podjęcia przez zgromadzenie wspólników uchwały o powołaniu nowego zarządu. Zwołała także Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (dowód: kopia rezygnacji k. 45).

Zgodnie z porządkiem obrad przedmiotem zgromadzenia miało być podjęcie uchwały o zmianie zarządu spółki (dowód: odpis zawiadomienia o zgromadzeniu k. 31).

W dniu 21 listopada 2014 r. odbyło się zwyczajne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o. Na zgromadzeniu reprezentowane było (...) udziałów - (...) głosów (dowód: odpis protokołu k. 25 v). S. K. posiadała (...) udziałów - (...) głosów, K. H. (...) udziałów - (...) głosów, S. Ś. (...) udziałów (...) głosów (dowód: odpis listy obecności na zgromadzeniu k. 28). S. K. i K. H. były reprezentowane na zgromadzeniu przez jednego pełnomocnika B. B. (dowód: odpis listy obecności k. 28). K. H. udzieliła pełnomocnictwa r. pr. B. B. do reprezentowania jej na zgromadzeniu wspólników w dniu 21 listopada 2014 r. i głosowania z wszystkich posiadanych przez nią udziałów w sprawach postawionych na porządku obrad w sposób pozostawiony do swobodnego uznania pełnomocnika (dowód: odpis upoważnienia k. 30).

Na zgromadzeniu w dniu 21 listopada 2014 r. podjęto uchwałę nr (...) w której w pkt 1 z dniem 21 listopada 2014 r. przyjęto rezygnację z zarządu S. K. a w pkt (...) z dniem 22 listopada 2014 r. powołano do zarządu K. H. (dowód: odpis protokołu k. 27 i 27 v).

W głosowaniu tajnym oddano (...) głosów za, (...) przeciw i (...) wstrzymujących się (dowód: odpis protokołu k. 27 v). S. Ś. zgłosił sprzeciw (dowód: odpis protokołu k. 27 v, odpis pełnomocnictwa k. 29).

Umowa spółki nie przewidywała tego, aby uchwały na zgromadzeniu wspólników były podejmowane zwykłą większością głosów (dowód: kopia umowy spółki k. 36 - 43).

W czerwcu 2016 r. S. K. zmarła (okoliczność nie sporna).

W dniu 31 sierpnia 2016 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników, na którym podjęto uchwałę nr (...) o powołaniu do zarządu spółki w charakterze prezesa K. H.. W pkt (...) tej uchwały w celu uniknięcia wątpliwości nadzwyczajne zgromadzenie wspólników potwierdziło wszelkie czynności prawne, faktyczne i oświadczenia dokonane i złożone na podstawie uchwały z 21 listopada 2014 r. (dowód: kopia protokołu k. 279 - 279 v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych odpisów, kopii dokumentów, twierdzeń stron co do okoliczności niespornych.

Autentyczność przedstawionych dokumentów nie była kwestionowana. Pozwany nie żądał złożenia oryginałów tych dokumentów, których złożono kopię. Nie ma zatem przeszkód, aby stanowiły one dowód w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawą powództwa jest art. 252 k.s.h. powód bowiem jako (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) wniósł o stwierdzenie nieważności części uchwały podjętej na zgromadzeniu wspólników w dniu 21 listopada 2014 r. Powód zarzucił naruszenie przepisu art. 245 k.s.h.

Niewątpliwie zgodnie z art. 245 k.s.h. uchwały na walnym zgromadzeniu wspólników zapadają bezwzględną większością głosów (jeżeli przepisy lub umowa spółki nie stanowią inaczej), co oznacza, że uchwała jest powzięta jeżeli oddano więcej głosów za niż głosów przeciwko i wstrzymujących się (ponad 50 % oddanych głosów za).

Jak wynika z protokołu zgromadzenia tak się w tym wypadku nie stało bowiem za uchwałą nr (...) oddano (...) głosów, głosów przeciwko (...) a głosów wstrzymujących (...) (k. 27 v). Zatem uchwała nie uzyskała bezwzględnej większości głosów. To, że stwierdzono, że została podjęta było sprzeczne z prawem. Umowa nie przewidywała możliwości uchwalania uchwał zwykłą większością głosów.

Pozwany broniąc się przed tym zarzutem stwierdził, iż głosy oddane w imieniu wspólniczki K. H. nie powinny być liczone bowiem zostały oddane przez pełnomocnika bez upoważnienia a poza tym niedopuszczalne było głosowanie przez jednego pełnomocnika w imieniu obu wspólniczek S. K. i K. H.. Gdyby pominąć głosy oddane w imieniu wspólniczki K. H. wówczas byłaby bezwzględna większość głosów.

Wbrew jednak twierdzeniu pozwanego pełnomocnik B. B. była upoważniona do składania oświadczeń w imieniu wspólniczki K. H. o czym świadczy przedłożone wraz z protokołem pełnomocnictwo (k. 30). Wynika z niego, że była upoważniona do głosowania z wszystkich posiadanych przez K. H. udziałów w sprawach postawionych w porządku obrad w sposób pozostawiony do swobodnego uznania pełnomocnika.

Sąd nie dopatrył się też konfliktu interesów w reprezentowaniu obu wspólniczek. Przepis art. 108 kc na który powołuje się strona pozwana dotyczy czynności prawnej, w której pełnomocnik wstępowałby po jednej stronie w imieniu własnym a po drugiej stronie w imieniu mocodawcy a także w przypadku gdyby reprezentował obie strony czynności prawnej. Nie dotyczy to przypadku kiedy co innego wynika z pełnomocnictwa albo jeżeli ze względu na treść czynności prawnej wyłączona jest możliwość naruszenia interesów mocodawcy. Sąd podziela stanowisko powoda, że uchwały zgromadzenia wspólników są szczególnymi czynnościami prawnymi do których przepisy o czynnościach prawnych stosuje się tylko wtedy gdy ustawa nie reguluje odrębnie sposobu podejmowania uchwał i skutków do jakich ona prowadzi. Z tego względu obie wspólniczki nie były uczestniczkami dwustronnej czynności prawnej co najwyżej wielostronnej nie wymagana była jednomyślność tylko bezwzględna większość.

Sąd nie dopatrył się tu konfliktu pomiędzy interesami obu wspólniczek. Jedna z nich zrezygnowała z pełnienia funkcji prezesa zarządu i swoją rezygnację uzależniała od powołania nowej osoby na jej miejsce, druga została do zarządu powołana. Warto wziąć pod uwagę, że strona pozwana chciała udowodniać, że wspólniczka S. K. chciała, aby to właśnie jej córka K. H. została na jej miejsce prezesem zarządu. Można zatem powiedzieć, że obie wspólniczki chciały osiągnąć

ten sam rezultat. To zatem, że na zgromadzeniu reprezentowane były przez tego samego pełnomocnika nie naruszało interesu żadnej z nich. Inaczej należałoby oceniać sytuację gdyby każda z nich ubiegała się o miejsce w zarządzie i np. jak w przypadku powoda byłyby głosowane uchwały o powołaniu je na członków zarządu.

Warto jeszcze zauważyć, że powstaje pytanie dlaczego pełnomocnik nie mogłaby reprezentować właśnie wspólniczki K. H. a nie S. K.. Gdyby bowiem przyjąć, że istniał konflikt w reprezentacji interesów obu wspólniczek to równie dobrze można by przyjąć, że nie mogła reprezentować wspólniczki S. K. a wówczas uchwała także nie uzyskałaby bezwzględnej większości głosów. Naturą konfliktu jest co najmniej dwustronność a zatem w przypadku konfliktu nie można jednoznacznie wskazać, że pełnomocnik nie może reprezentować tej jednej konkretnej strony. Warto wskazać, iż nie przedstawiono pełnomocnictwa do działania w imieniu S. K.. Jednakże jak wskazano wyżej nie ma podstaw do przyjęcia iż doszło w ten sposób do naruszenia interesów którejkolwiek z mocodawczyń.

A zatem brak podstaw do uznania, że obie wspólniczki nie mogły być reprezentowane przez tego samego pełnomocnika i nie ma podstaw do pominięcia głosów oddanych w imieniu K. H..

Uchwała zatem została podjęta z naruszeniem przepisów prawa i na podstawie art. 252 k.s.h w zw. z art. 245 k.s.h. należy stwierdzić nieważność zaskarżonej części uchwały.

Pozostało jeszcze do rozważania czy dopuszczalne było zaskarżenie przez powoda części uchwały. Sąd podziela te poglądy przedstawione w literaturze, które opowiadają się za dopuszczalnością zaskarżenia części uchwały i stosowania w tym przypadku analogicznie art. 58 kc. Oznacza to, że możliwe jest zaskarżenie części uchwały jeżeli pozostała część uchwały mogłaby być przedmiotem odrębnej uchwały, jeżeli obie części nie pozostają ze sobą w związku, jeżeli każda z części uchwały mogła być podjęta nawet gdyby nie było tej drugiej części.

Uchwała nr (...) składa się z dwóch części, które na pozór tworzą ze sobą związek. Jednakże w ocenie Sądu możliwe jest zaskarżenie uchwały nr (...), w części w której przedmiotem było powołanie na członka zarządu K. H., gdyż pierwsza część przyjęcie rezygnacji S. K. nie wywołuje żadnych skutków prawnych i nie powinno być nawet przedmiotem uchwały.

Rezygnacja z pełnienia funkcji prezesa lub członka zarządu jest bowiem jednostronną czynnością prawną i nie wymaga zgody ani żadnego oświadczenia strony przeciwnej. Wywiera skutek z momentem dotarcia do adresata.

Adresatem oświadczenia o rezygnacji członka zarządu spółki z .o.o. powinno być rada nadzorcza albo pełnomocnik ustanowiony uchwałą zgromadzenia wspólników natomiast jeżeli nie ma w spółce rady nadzorczej ani nie ustanowiono takiego pełnomocnika to rezygnacja może zostać skierowana do zgromadzenia wspólników (tak: Daniel Kuprjańczyk w Kodeks spółek handlowych Komentarz pod red. Zbigniewa Jary Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2014 r. s. 763).

W tym wypadku rezygnacja S. K. została skierowana do zgromadzenia wspólników (k. 45). Istotne jest także, że w rezygnacji określono termin kiedy ona nastąpi (co jest dopuszczalne) bowiem S. K. wskazała w niej, że składa rezygnację z dniem podjęcia przez zgromadzenie wspólników uchwały o powołaniu nowego zarządu. S. K. była jedynym członkiem zarządu zatem wystarczało powołanie innej osoby do grona członków zarządu, aby powołać nowy zarząd.

Jak już wskazano wyżej, nie była potrzebna uchwała o przyjęciu rezygnacji przez zgromadzenie wspólników, potrzebne było natomiast podjęcie uchwały o powołaniu nowego członka zarządu. Bez podjęcia uchwały o powołaniu K. H. na członka zarządu, S. K. nie przestałaby być członkiem zarządu ale nie ma to związku z pierwszą częścią uchwały tylko z samym oświadczeniem zawartym w rezygnacji, w którym określono właśnie termin z którym ona nastąpi. Nie bez znaczenia pozostaje to, że pkt 1 uchwały jest nie spójny z pkt 2 uchwały. Przyjęto bowiem rezygnację z dniem 21 listopada 2014 r a K. H. powołano na członka zarządu z dniem 22 listopada 2014 r. A przecież w rezygnacji wyraźnie wskazano, że nastąpi ona z dniem powołania nowego zarządu. Skoro zatem K. H. została powołana do zarządu z dniem 22 listopada 2014 r. to rezygnacja S. K. także nastąpiła dopiero w tym dniu. A ponieważ jak wskazano wyżej

to jest jednostronna czynność prawna to wywołuje skutek prawny złożone oświadczenie o rezygnacji a nie uchwała o jej przyjęciu. Z drugiej strony pokazuje to brak związku pomiędzy pkt 1 a 2 uchwały. Skoro bowiem rezygnacja jest przyjęta z dniem 21 listopada a nowy członek zarządu powołany od 22 listopada to równie dobrze mogły to być dwie odrębne uchwały.

Najważniejsze jednak pozostaje to, że pkt 1 uchwały nie wywołuje żadnych skutków prawnych i w tej sytuacji w ocenie Sądu zaskarżanie tego punktu uchwały jest bezprzedmiotowe. Zatem dopuszczalne jest zaskarżenie jedynie pkt 2 uchwały nr (...) bowiem fakt, że pkt 1 pozostał nie zaskarżony niczego nie zmienia bo nie wywołuje on i tak żadnych skutków. Gdyby bowiem stwierdzono także nieważność pkt 1 uchwały to nie miałyby to żadnego wpływu na ocenę czy rezygnacja S. K. miała miejsce czy nie.

Dlatego też Sąd uznał za dopuszczalne zaskarżenie w tym wypadku jedynie części uchwały.

Należy jeszcze wskazać, iż w ocenie Sądu przyczyną zaskarżenia części uchwały przez powoda było to, że dla niego pożądana byłaby sytuacja gdyby S. K. zrezygnowała a nie powołano nowego członka zarządu. Jednakże jak to wskazano niezależnie czy pkt 1 uchwały został zaskarżony czy nie to nie ma to wpływu na ocenę czy nastąpiła rezygnacja czy nie.

A zatem nie ma przeszkód, aby stwierdzić nieważność uchwały nr (...) w pkt 2.

Po wydaniu uchwały nastąpiły jeszcze inne zdarzenia prawne, zmarła S. K. zatem rozważania czy w razie stwierdzenia nieważności uchwały pozostaje ona członkiem zarządu czy nie są bezprzedmiotowe.

Innym też istotnym faktem było powzięcie na kolejnym zgromadzeniu wspólników uchwały w dniu 29 sierpnia 2016 r. o powołaniu K. H. na prezesa zarządu (k. 279). Uzasadnieniem uchwały była chęć wyjaśnienia wątpliwości co oznacza, że zdawano sobie sprawę z wadliwości powziętej uprzednio uchwały.

Strona pozwana powołując się na fakt nowej uchwały wnosila o uznanie, że dalsze prowadzenie niniejszego postępowania jest bezprzedmiotowe. Konsekwencją takiego stanowiska byłoby umorzenie niniejszego postępowania. Sąd nie podzielił jednak tego stanowiska bowiem w ocenie Sądu może mieć znaczenie kiedy K. H. została członkiem zarządu. Należy też podzielić stanowisko powoda, że wadliwa uchwała powinna być wyeliminowana z obrotu. Słusznie także powód wskazuje, że ma jeszcze możliwość podniesienia zarzutu nieważności uchwały z 29 sierpnia 2016 r. w tej sytuacji może mieć znaczenie czy K. H. mogła działać na podstawie uchwały z 21 listopada 2014 r.

Dlatego też nie było podstaw do umorzenia postępowania i należało wydać rozstrzygnięcie w sprawie.

Należy także wskazać, iż w niniejszej sprawie z uwagi na podstawę powództwa zbędne było prowadzenie postępowania w takim zakresie jak wnosily strony. Przy badaniu czy uchwała była zgodna z prawem nie mają znaczenia takie okoliczności jak przyczyny podjęcia uchwały, relacje między wspólnikami, inne sprawy prowadzone między stronami. Dlatego też Sąd dopuścił dowód jedynie z części przedstawionych dokumentów dokładnie określonych w postanowieniu z dnia 17 stycznia 2017 r. (k. 301 - 302) a na podstawie art. 227 kpc oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z pozostałych odpisów i kopii dokumentów (k. 302). Sąd oddalił także na podstawie art. 227 kpc wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka N. H. (k. 301). Okoliczności na które bowiem został zgłoszony ten dowód: dokonywanie darowizn działań prawnych i faktycznych powoda prowadzonych przeciwko matce i siostrze, spór rodzinny, ustalenia między wspólnikami, zaangażowania powoda w sprawy spółki nie mają znaczenia dla oceny zgodności z prawem uchwały a przebieg zgromadzenia z 21.11.2014 r. jest już udowodniony dokumentem.

Wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron został cofnięty.

Na podstawie zatem przeprowadzonego dowodu z określonych dokumentów Sąd na podstawie art. 252 k.s.h. w zw. z art. 245 k.s.h., stwierdził nieważność uchwały nr (...) w pkt (...) w którym powołano do zarządu K. H..

W związku z tym, że powód wygrał sprawę w całości Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc zasądzając je w całości na rzecz powoda.

Na koszty poniesione przez powoda składały się opłata od pozwu (2000 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem (360 zł) w wysokości określonej w § 11 ust. 1 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 j.t.) - łącznie 2377 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Katarzyna Bartosiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)